

Latarnik Henryka Sienkiewicza

Egzaminacyjne zadania zamknięte

Ale nadeszło przebudzenie.

Pewnego razu, gdy łódź przywiozła wodę i zapasy żywności, Skawiński, zeszedłszy w godzinę później z wieży, spostrzegł, że prócz zwykłego ładunku jest jeszcze jedna paczka więcej. Na wierzchu paczki były marki pocztowe Stanów Zjednoczonych i wyraźny adres „Skawiński Esq.”, wypisany na grubym żaglowym płótnie. Rozciekawiony starzec przeciął płótno i ujrzał książki: wziął jedną do ręki, spojrzął i położył na powrót, przy czym ręce poczęły mu drżeć mocno. Przysłonił oczy, jakby im nie wierząc; zdawało mu się, że śni - książka była polska.[...]

Na wierzchu stał wypisany wielkimi literami tytuł, pod spodem zaś imię autora. Imię to nie było Skawińskiemu obce; wiedział, że należy ono do wielkiego poety, którego nawet i utwory czytywał po trzydziestym roku w Paryżu. [...]

Wezbrana fala przerwała tamę woli. Stary ryknął i rzucił się na ziemię; jego mleczne włosy mieszały się z piaskiem nadmorskim. Oto czterdzieści lat dobiegało, jak nie widział kraju, i Bóg wie ile, jak nie słyszał mowy rodzinnej, a tu tymczasem ta mowa przyszła sama do niego - przepłynęła ocean i znalazła go, samotnika, na drugiej półkuli, taka kochana, taka droga, taka śliczna! We łkaniu, jakie nim wstrząsało, nie było bólu, ale tylko nagle rozbudzona niezmierna miłość, przy której wszystko jest niczym... On po prostu tym wielkim płaczem przeproszał tę ukochaną, oddaloną za to, że się już tak zestarzał, tak zżył z samotną skałą i tak zapamiętał, iż się w nim i tęsknota poczyniała zacierać. A teraz „wracał cudem” - więc się w nim serce rwało. Chwile mijały jedna za drugą: on wciąż leżał. [...]

Zmierzch dopiero zatarł litery na białej karcie, zmierzch krótki jak mgnienie oka. Starzec oparł głowę o skałę i przymknął oczy. A wówczas „Ta, co jasnej broni Częstochowy” zabrała jego duszę i przeniosta „do tych pól malowanych zbożem rozmaitym”. Na niebie paliły się jeszcze długie szlaki czerwone i złote, a on w tych światłościach leciał ku stronom kochanym. Zaszumiły mu w uszach lasy sosnowe, zabełkotały rzeki rodzinne. Widzi wszystko, jak było. Wszystko go pyta: „Pamiętasz?”. On pamięta! A zresztą widzi: pola przestronne, miedze, łąki, lasy i wioski. Noc już! O tej porze już zwykle jego latarnia rozświecała ciemności morskie - ale teraz on jest we wsi rodzinnej.

1. Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń w odniesieniu do przytoczonego fragmentu „Latarnika”.

- A. Skawiński nie zaniedbał swoich obowiązków mimo przeżyć związanych z lekturą.
- B. Patriotyzm Skawińskiego został rozbudzony dzięki literaturze podtrzymującej pamięć o narodzie i ziemi ojczystej.

2. Spośród podanych zdań wskaż to, które nie opisuje uczuć Skawińskiego po odnalezieniu polskiej książki w otrzymanej paczce.

- A. Skawiński był zdumiony, ponieważ nie spodziewał się takiej przesyłki.
- B. Towarzyszył mu gniew, bo książka budziła wspomnienia, których nie chciał pielęgnować.
- C. Odczuwał wdzięczność za przypadek, dzięki któremu przypomniał sobie o ojczyźnie.
- D. Obudziła się w nim zapomniana miłość do rodzinnego kraju.

3. Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń w odniesieniu do przytoczonego fragmentu oraz całego utworu „Latarnik”.

- A. Przeczytanie książki przez Skawińskiego jest punktem kulminacyjnym noweli.
- B. Oprócz historii Skawińskiego w noweli występuje jeszcze kilka istotnych wątków.

4. Użyte w zdaniu *A teraz „wracał cudem” - więc się w nim serce rwało...* słowa „wracał cudem” zostały ujęte w cudzysłów, bo są:

- A. metaforą
- B. cytatem
- C. tytułem
- D. porównaniem.

5. Co oznacza „przebudzenie” użyte w pierwszym akapicie przytoczonego fragmentu „Latarnika”?

- A. poranną pobudkę Skawińskiego.
- B. zwiększenie zapału do wykonywanej pracy.
- C. uświadomienie sobie przez bohatera tęsknoty za ojczyzną.
- D. zrozumienie bezcelowości obowiązków latarnika.

6. Na podstawie przytoczonego fragmentu oraz znajomości całej lektury „Latarnik” powiedz, jaką książkę otrzymał w paczce Skawiński. Zapisz jej tytuł i autora.

Tytuł:

Autor:

7. W którym wyrazie pisownia „ż” jest zgodna z tą samą szczegółową zasadą ortograficzną, co zastosowana w wyrazie „drzenie”?

- A. bagaż
- B. mężny
- C. kożuch
- D. książka

8. Uzupełnij poniższe zdania. Wybierz odpowiedzi spośród A i B oraz C i D.

W zdaniu *Zaszumiły mu w uszach lasy sosnowe, zabełkotały rzeki rodzinne* podkreślony wyraz służy określeniu A/B. Ten wyraz to C/D.

- A. pokrewieństwa
- B. powiązania
- C. przymiotnik
- D. przysłówek.

9. Którym spójnikiem można zastąpić podkreślony wyraz w zdaniu *On po prostu tym wielkim płaczem przeproszał tę ukochaną, oddaloną za to, że się już tak zestarzał, tak żył z samotną skatą i tak zapamiętał, iż się w nim i tęsknota poczynała zacierać, zachowując sens wypowiedzi?* Wybierz jedną spośród podanych:

- A. że
- B. więc
- C. ponieważ
- D. oraz

10. Synonimem słowa *emigrant* jest:

- A. demokrata,
- B. uchodźca,
- C. ziomek,
- D. obywatel.

11. Słowa *tożsamość* i *bezdомność* są:

- A. rzeczownikami,
- B. czasownikami,
- C. przysłówkami,
- D. przymiotnikami.

12. W zdaniu: *Życie jego było wielką tułaczką i tęsknotą za ojczyzną* podkreślony wyraz to:

- A. spójnik
- B. przyimek
- C. przysówek
- D. zaimek

13. W zdaniu: *Gęste łzy pojawiły się w oczach Skawińskiego* podkreślony czasownik A/B, ponieważ C/D

- A. Tworzy stronę bierną
- B. Nie tworzy strony biernej
- C. jest przechodni
- D. nie jest przechodni

14. Oceń prawdziwość zdań:

- A. Mieszkańcy Aspinwall wyrażali się o Skawińskim z szacunkiem. P F
- B. Dla latarnika wieża była azylem. P F

16. Wskaż równoważnik zdania:

- A. Latarnia na horyzoncie.
- B. Skawiński tęskni za krajem.
- C. Ocean był ukołysany.

17. Józef Skawiński walczył w powstaniu A/B w roku C/D

- A. listopadowym
- B. styczniowym
- C. 1856
- D. 1830.

18. Akcja „Latarnika” dzieje się w latach

- A. 70 XIX wieku
- B. 30 XIX wieku.